

Asia: VÄYLÄ/4852/04.00/2021

Lausuntopyyntö - Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2022-2029

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko investointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi sen valmisteluperiaatteet?

On kyllä.

2. Investointiohjelman laatimista ovat ohjanneet Liikenne 12 –suunnitelman lähtökohdat, tavoitteet, strategiset linjaukset ja toimenpiteet. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin? Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Nyt esitetty investointiohjelma on pistemäinen ja laittaa kuntoon kiireellisiä kohteita ympäri Suomen. Ohjelmalla ei saada tieverkkoa millään verkon osalla, ei edes pääväylien, elinkeinoelämän ja kansalaisten päivittäisen liikkumistarpeen edellyttämään kuntoon. Rahoituksen raami on tieverkon osalta täysin riittämätön, jotta tavoitteita voitaisiin tiestön osalta saavuttaa.

Päätieverkon osalta suunnitelmassa ei millään tapaa näy se, että Suomi pyrkisi saattamaan valtatie 4 TEN-T asetuksen edellyttämään kuntoon määräaikaan mennessä.

Rahoituksen ollessa riittämätön päätieverkon osalta, joudutaan erittäin huonokuntoisen vähäliikenteisen tieverkon osalta tilanteeseen, jossa tehtävät toimenpiteet eivät riitä siihen, että verkon puutteita saataisiin korjattua merkittävästi. Korjausvelka tulee kasvamaan verkolla. Vähäliikenteisten päällystettyjen teiden kunto on sellainen, että niiden kunnostamisen edellyttämien toimenpiteiden pitäisi löytyä jo nyt parantamishankkeiden joukosta. Pelkkä uudelleen päällystäminen ei enää riitä. Vähäliikenteisten teiden merkitys ei tule niiden liikennemäärästä, vaan niillä liikkuu elinkeinoelämän kannalta välttämätöntä päivittäistäkin liikennettä, joka on turvattava. Isossa osassa Suomea tieverkko on ainut mahdollinen liikkumisväylä. Tämä pitäisi pystyä ottamaan huomioon. Rautatielle on liki poikkeuksetta aina olemassa myös vaihtoehto. Kaikki mahdollinen liikenne, joka voidaan siirtää teiltä rautateille, on aina syytä toki siirtää.

Vähäliikenteisten teiden osalta ei myöskään päästä kattavaan tiedolla johtamiseen, koska teiden kunnosta ei ole riittävästi tietoa.

Yksityisteitä ei ole tässä ohjelmassa mainittu ollenkaan. Vaikka kyseessä onkin väyläviraston hankekorj, niin siinä tulisi ottaa kantaa siihen, miten esimerkiksi yksityisteiden ja valtion teiden liittymiä parannettaisiin niin, että liikenneturvallisuus näissä kohteissa parantuisi.

3. Onko mielestänne ohjelmaa mahdollista muuttaa Liikenne 12 –suunnitelman talousraamin puitteissa siten, että valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet toteutuisivat paremmin ja kokonaisvaikutusten arvioinnin mukaan tulos olisi parempi? Miten muuttaisitte ohjelmaa ja miten perustelette paremmat vaikutukset?

Suunnitelmassa itsessään todetaan, että hankekorjiin valituilla tiehankkeilla saavutetaan liki kolme kertaa enemmän hyötyjä kuin ratahankkeilla. Jos liikennejärjestelmää haluttaisiin tarkastella kokonaisuutena ja käyttää rahoitus tehokkaimmin ja niin, että saadut hyödyt olisivat suurimmat, mukaan valitut hankkeet olisivat hyvin erilaisia. Liikennemuotokohtainen kokonaisuuden tarkastelu ja rahoituksen lokeroiminen, eivät tuota parasta mahdollista tulosta ja lähtökohtaisesti liian pientä talousraamia ei saada hyödynnettyä kaikkein optimaalisimmalla tavalla.

4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa? Saako Väylävirasto riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa väyläverkon kunnossapito- ja kehittämistarpeista mm. alueellisen liikennejärjestelmätyön, väylien suunnittelun ja asiakkuusyhteistyön avulla?

Vähäliikenteisen tiestön kunnosta ja kunnostamistarpeista tulisi saada enemmän tietoa.

Yksityisteiden ja niiden siltojen kunto tulisi myös selvittää. Nyt yksityisteiden siltojen kuntoa on kartoitettu kolmella alueella ja puutteet ovat merkittäviä. Selvitys pitäisi saada tehtyä valtakunnallisesti.

Investointiohjelmassa pitäisi näkyä myös sen rahoituskehityksen ulkopuolelta rahoitettavat hankkeet, koska ne ovat osa liikennejärjestelmäkokonaisuutta.

5. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Rahoitusraami on liian alhainen, joten investointiohjelma jää joka tapauksessa vajaaksi eikä täytä tieverkon osalta todellisia investointitarpeita.

Suomen Tieyhdistys ry